

Briselē, 2023. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11138/23

ECOFIN 663
UEM 197
SOC 489
EMPL 340
COMPET 684
ENV 763
EDUC 276
RECH 308
ENER 399
JAI 909
GENDER 140
ANTIDISCRIM 134
JEUN 178
SAN 415

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	9829/1/23 REV 1
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 608 final
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Grieķijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2023. gada stabilitātes programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas apspriests Padomē un Eiropadomē, pamatojoties uz Komisijas Ieteikumu COM(2023) 608 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

**par Grieķijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par
Grieķijas 2023. gada stabilitātes programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ³, ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm mehānisms sekmē ekonomikas un iekļaujošu atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāko īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no mehānisma.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kuras ir vērstas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā norādīja Grieķiju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī atzinumu par Grieķijas 2023. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁴ ("2023. gada ieteikums par eurozonu") Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2023. gada 13. martā.
- (3) Lai gan Savienības valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā Savienība nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, Savienības ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība ir pievērsta arī Savienības konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 16. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 180, 23.5.2023., 1. lpp.).

- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" ("Zaļā kursa industriālais plāns"). Zaļā kursa industriālā plāna mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Tas papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir arī veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu Savienības ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Savienības vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, un nodrošināt piekļuvi attiecīgām kritiski svarīgām izejvielām, tostarp, diversificējot piegādes avotus, pienācīgi izmantojot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Zaļā kursa industriālā plāna pamatā ir četri pīlāri: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, ātrāka piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar papildu paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.
- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem ir paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.

- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435 ⁵ ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilās degvielas importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un Savienības energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. *REPowerEU* regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Minētās reformas un investīcijas arī palīdzēs uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam ("2023. gada 8. marta paziņojums"). Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā un ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi, un aicināja dalībvalstis savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās Līgumā noteiktās atsaucē vērtības 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) ievērošanu un ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija arī aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtoties ar enerģijas cenām saistītajam spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem vajadzētu būt mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija norādīja, ka fiskālie ieteikumi būtu izsakāmi skaitļos un diferencējami. Turklāt, kā ierosināts Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm, fiskālie ieteikumi tiktu formulēti, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt mehānisma un citu Savienības fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši, ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. To galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Komisijas priekšlikumu mērķis ir uzlabot valstu līdzatbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz lielāku vidēja termiņa mērķi apvienojumā ar efektīvu un saskaņotāku izpildi. Saskaņā ar Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai mērķis ir 2023. gadā pabeigt leģislatīvo darbu.
- (9) Grieķija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 27. aprīlī. Ievērojot Regulas (ES) 2021/241 19. pantu, Komisija novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu saskaņā ar minētās regulas V pielikumā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ⁶. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Grieķija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

⁶ ST 10152/2021 INIT; ST 10152/2021 ADD 1.

- (10) Grieķija 2023. gada 2. maijā iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada 29. aprīlī – 2023. gada stabilitātes programmu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. panta 1. punktam. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Grieķijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.
- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Grieķiju publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Grieķija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Grieķija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjaudājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjaudājumi. Tajā bija arī novērtēts Grieķijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

- (12) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļinātu pārskatu par Grieķiju un tā rezultātus publicēja 2023. gada 24. maijā. Komisija secināja, ka Grieķijā pastāv pārmērīga makroekonomikas nelīdzsvarotība. Jo īpaši ir samazinājusies neaizsargātība, kas saistīta ar lielu valdības parādu un ienākumus nenesošu aizdevumu lielo apjomu augsta bezdarba apstākļos, taču tās ārējā pozīcija ir pasliktinājusies. Nopietnas bažas raisa tas, ka tekošā konta deficīts 2022. gadā ievērojami palielinājās arī Savienības mēroga straujā enerģijas cenu pieauguma dēļ, neraugoties uz tūrisma ieņēmumu atgūšanos. Lai gan tiek prognozēts, ka šogad un nākamgad tas samazināsies, ir paredzams, ka ārējā konta deficīts saglabāsies ievērojami virs līmeņa, kas nepieciešams, lai nodrošinātu neto starptautisko investīciju pozīcijas ilgstošu uzlabošanos. Lai gan valdības parāda attiecība pret IKP joprojām ir visaugstākā Savienībā, 2022. gadā tā ievērojami uzlabojās, lielā mērā pateicoties spēcīgam nominālā IKP pieaugumam, un paredzams, ka 2023. un 2024. gadā tā turpinās samazināties. Ienākumus nenesošie aizdevumi pagājušajā gadā strauji samazinājās, jo iepriekšējos gados bija vērojams liels samazinājums, tomēr tie salīdzinājumā ar Savienības vidējo rādītāju joprojām ir lieli un turpina negatīvi ietekmēt banku rentabilitāti un aizdošanas spējas, kas savukārt nelabvēlīgi ietekmē kapitāla intensitātes pieaugumu un ekonomikas produktivitātes pieaugumu. Politikas reakcija ir palīdzējusi novērst nelīdzsvarotību, un atveseļošanas un noturības plāna īstenošana ir lieliska iespēja novērst atlikušās strukturālās nepilnības. Tomēr ir jāpieliek lielākas pūles, tostarp, palielinot parādu piedziņas efektivitāti un uzlabojot sekundāro ienākumus nenesošo aizdevumu tirgu, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka ārējā balance tiek stingri uzlabota un ka ienākumus nenesošie aizdevumi turpina samazināties.
- (13) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Grieķijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 7,1 % no IKP 2021. gadā līdz 2,3 % 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 194,6 % no IKP 2021. gada beigās līdz 171,3 % 2022. gada beigās.

- (14) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi fiskālās politikas izdevumus palielinoši pasākumi 2022. gadā ietvēra elektroenerģijas subsīdijas mājsaimniecībām un uzņēmumiem un lielākus sociālos pabalstus neaizsargātām mājsaimniecībām. Minēto pasākumu izmaksas daļēji kompensēja jauni nodokļi par enerģijas ražotāju un piegādātāju negaidītu papildu peļņu, proti, cenu griesti elektroenerģijas ražotājiem un ārkārtas nodeva elektroenerģijas ražotājiem laikposmā no 2021. gada oktobra līdz 2022. gada jūnijam. Komisija lēš, ka minēto pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā atbildīs 2,5 % no IKP. Tajā pašā laikā ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 6,5 % 2021. gadā līdz 1,5 % no IKP 2022. gadā.
- (15) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Grieķijai 2022. gadā ⁷ izmantot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Turklāt Padome ieteica Grieķijai saglabāt valsts finansētās investīcijas.

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 33. lpp.).

- (16) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ⁸ 2022. gadā bija atbalstoša, proti, -1,0 % no IKP. Grieķija atbilstoši Padomes ieteikumam turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, ko paredzēts finansēt no mehānisma. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 2,1 % no IKP (2,6 % no IKP 2021. gadā). No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēto izdevumu samazinājums 2022. gadā bija saistīts ar iepriekšējā plānošanas perioda pakāpenisku noslēgšanu, savukārt investīciju izdevumi jaunajā plānošanas periodā vēl nav palielinājušies. Valsts finansētām investīcijām fiskālajā nostājā bija ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,6 procentpunktiem ⁹. Tāpēc Grieķija saglabāja valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,6 procentpunktiem. Minētā ievērojamā ekspansīvā ietekme ietvēra papildu ietekmi, ko radīja fiskālās politikas pasākumi, kas veikti enerģijas cenu pieauguma ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai (papildu neto budžeta izmaksas 2 % apmērā no IKP). Tādēļ Grieķija pietiekami ierobežoja valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.

⁸ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

⁹ Citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem bija neitrāla ietekme, kas atbilst 0,0 procentpunktiem no IKP.

- (17) Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2023. gadu atbilst Komisijas 2023. gada pavasara prognozei un par turpmāko periodu ir labvēlīgāks. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 2,3 % un 2024. gadā – par 3 %. Salīdzinājumam – Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts lielāks reālā IKP pieaugums 2,4 % apmērā 2023. gadā un mazāks pieaugums 1,9 % apmērā 2024. gadā, galvenokārt tāpēc, ka atšķiras pieņēmumi par investīciju aktivitāti un ārējā sektora iemaksām. 2023. gada stabilitātes programmā prognozētas lielākas iemaksas no bruto pamatkapitāla veidošanas, jo īpaši 2024. gadā, un Komisija sagaida, ka preču imports saglabāsies lielāks nekā iestāžu prognozēs.
- (18) Valdība savā 2023. gada stabilitātes programmā plāno, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies līdz 1,8 % no IKP 2023. gadā. Samazinājums 2023. gadā galvenokārt atspoguļo ar pandēmiju saistīto fiskālo pasākumu pakāpenisku atcelšanu un ar enerģētiku saistīto pasākumu izmaksu samazinājumu, kā arī ieņēmumu pieaugumu ekonomikas izaugsmes rezultātā. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 171,3 % 2022. gada beigās līdz 162,6 % 2023. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 1,3 % no IKP. Tas ir mazāks nekā 2023. gada stabilitātes programmā prognozētais deficīts, galvenokārt pateicoties labvēlīgākai nodokļu bāzes attīstībai, ko nosaka makroekonomiskie pieņēmumi, t. sk. izaugsmes struktūra un mazāki sociālā budžeta izdevumi, kas atbilst iepriekšējos gados novērotajam sistemātiskajam nepietiekamajam izlietojumam. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota zemāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 160,2 % 2023. gada beigās. Atšķirība galvenokārt ir saistīta ar lielāku nominālā IKP pieaugumu un mazākā mērā ar Komisijas prognozi par mazāku vispārējās valdības budžeta deficītu.

- (19) Sagaidāms, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā joprojām ietekmēs fiskālie pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Tie sastāv no pasākumiem, kas pagarināti no 2022. gada, jo īpaši elektroenerģijas subsīdijas mājāsaimniecībām un uzņēmumiem. Minēto pasākumu izmaksas joprojām daļēji kompensē enerģijas piegādātāju negaidītās papildu peļņas nodokļi, proti, cenu griesti elektroenerģijas ražotājiem un pārstrādes rūpnīcu solidaritātes iemaksa. Ņemot vērā minētos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadam tiek prognozētas 0,2 % apmērā no IKP ¹⁰. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājāsaimniecībām vai uzņēmumiem, un tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosinātu samazināt enerģijas patēriņu un palielināt energoefektivitāti. Rezultātā Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķtiecīgo atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam ¹¹, veidos 0,1 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,5 % no IKP 2022. gadā). Visbeidzot, paredzams, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā labvēlīgi ietekmēs ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniska izbeigšana, kas pēc aplēsēm veido 1,5 % no IKP.

¹⁰ Šis skaitlis atspoguļo šo pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹¹ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Grieķijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 60. lpp.).

- (20) Savā 2022. gada 12. jūlija ieteikumā Padome ieteica Grieķijai nodrošināt, ka 2023. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu, lai tas nepārsniegtu vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugumu ¹², ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Vienlaikus Grieķijai vajadzētu būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Grieķijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus.

¹² Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Grieķijas potenciālās izlaides pieauguma aplēse vidējā termiņā (10 gadu vidējais rādītājs) nominālā izteiksmē ir 4,8 %.

- (21) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā, ņemot vērā augsto inflāciju, būs kopumā neitrāla (-0,2 % no IKP). Fiskālā nostāja 2022. gadā bija ekspansīva (-1,0 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā uz fiskālo nostāju būs bremzējoša ietekme, kas atbilst 0,3 % no IKP. Tādējādi prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Prognozētā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu bremzējošā ietekme būtībā ir saistīta ar samazinātajām to (mērķorientēto un mērķneorientēto) atbalsta pasākumu izmaksām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kas veikti, reaģējot uz enerģijas cenu pieaugumu (par 2,3 % no IKP). Sociālo izdevumu pieaugums ir galvenais izaugsmes virzītājspēks valsts finansētajiem primārajiem kārtējiem izdevumiem (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus). No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniedza 2,5 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām uz fiskālo nostāju bija neitrāla ietekme 0,0 procentpunktu apmērā ¹³. Tāpēc Grieķija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus, un paredzams, ka tiks saglabātas valsts finansētās investīcijas. Tā plāno finansēt publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un enerģētiskās drošības jomā, piemēram, 8000 publiski pieejamu uzlādes punktu uzstādīšanu elektrotransportlīdzekļiem galvenajās pilsētu un piepilsētu vietās, publiskās pārvaldes digitalizāciju un salu elektrotīklu starpsavienojumu uzlabošanu.

¹³ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP.

- (22) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, 2024. gadā sasniedzot 0,8 % no IKP. Samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo atlikušo enerģētikas un citu pasākumu pakāpenisku atcelšanu un ieņēmumu pieaugumu stabilas ekonomikas izaugsmes rezultātā. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies, 2024. gada beigās sasniedzot 150,8 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 0,6 % no IKP. Tas ir mazāks nekā 2023. gada stabilitātes programmā prognozētais deficīts, galvenokārt ņemot vērā pieņēmumus par sociālā budžeta izpildi, jo īpaši mazākus izdevumus sociālajiem pabalstiem un pensijām. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota augstāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 154,5 % 2024. gada beigās.
- (23) 2023. gada stabilitātes programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt visus enerģētikas atbalsta pasākumus. Komisija arī pieņem, ka 2024. gadā enerģētikas atbalsta pasākumi tiks pilnībā izbeigti. Tam pamatā ir pieņēmums, ka enerģijas cenas nepalielināsies no jauna.

- (24) Regula (EK) Nr. 1466/97 aicina katru gadu uzlabot strukturālo budžeta bilanci vidēja termiņa budžeta mērķa virzienā, par kritēriju nosakot 0,5 % no IKP ¹⁴. Ņemot vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumus, saskaņā ar Komisijas aplēsēm būtu atbilstīgi 2024. gadā uzlabot strukturālo bilanci vismaz par 0,3 % no IKP. Lai nodrošinātu šādu uzlabojumu un saskaņā ar Komisijas metodoloģiju, neto valsts finansēto primāro izdevumu ¹⁵ pieaugumam 2024. gadā nevajadzētu pārsniegt 2,6 %, kā atspoguļots šajā ieteikumā. Tas arī palīdzēs stiprināt ārējo pozīciju. Tajā pašā laikā atlikušie enerģētikas atbalsta pasākumi (ko Komisija pašlaik lēš 0,2 % apmērā no IKP 2023. gadā) būtu pakāpeniski jāizbeidz, ja enerģijas tirgus attīstība to ļauj un sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem, un saistītie ietaupījumi būtu jāizmanto, lai samazinātu valdības budžeta deficītu.
- (25) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 0,7 %, kas ir zem ieteiktā pieauguma tempa. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzētā korekcija ir lielāka nekā ietaupījumi no enerģētikas atbalsta pasākumu pilnīgas izbeigšanas.

¹⁴ Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. pantā arī prasīts veikt korekciju vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP tām dalībvalstīm, kuru valsts parāds pārsniedz 60 % no IKP vai kurās ir izteiktāki parāda atmaksājamības riski.

¹⁵ Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot procentu izdevumus un cikliskā bezdarba izdevumus.

- (26) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka valdības investīcijas palielināsies no 4,8 % no IKP 2023. gadā līdz 5,4 % no IKP 2024. gadā. Lielākas investīcijas atspoguļo nedaudz mazākas valsts finansētās investīcijas un lielākas investīcijas, ko finansē Savienība, proti, izmantojot mehānismu. 2023. gada stabilitātes programmā ir minētas reformas un investīcijas, kas, paredzams, veicinās fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Minētās reformas un investīcijas ietver investīcijas ar augstu pievienoto vērtību un strukturālās reformas virzībā uz zaļo, digitālo un enerģētikas pārkārtošanos, kas arī ir daļa no Atveseļošanas un noturības plāna.
- (27) 2023. gada stabilitātes programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, sasniedzot 0,5 % no IKP 2025. gadā un 0,1 % līdz 2026. gadam. Tāpēc tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts saglabāsies zem 3 % no IKP visā programmas aptvertajā laikā. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 150,8 % 2024. gada beigās līdz 135,2 % 2026. gada beigās.

- (28) Pamatojoties uz paraugpraksi un atveseļošanas un noturības plāna ietvaros veiktajām reformām, izmaiņas Grieķijas nodokļu politikas satvarā varētu palīdzēt novērst investīciju nepietiekamību. Proti, iepriekšēju nodokļu nolēmumu sistēmas ieviešana varētu vairot juridisko noteiktību investoriem un pastiprināt pašreizējos centienus vienkāršot nodokļu sistēmu. Nodokļu sistēmas pārskatīšana varētu arī palīdzēt palielināt nodokļu bāzi pašnodarbinātām personām un atbalstīt investīcijas. Nodokļu saistību izpildi varētu uzlabot, paplašinot elektronisko maksājumu izmantošanu un vairāk izmantojot informāciju, kas iegūstama no elektroniskajiem maksājumiem, jo īpaši, ņemot vērā nesenos pierādījumus par pieaugošo atšķirību starp deklarētajiem zemajiem ienākumiem un pašnodarbināto personu acīmredzami strauji augošo apgrozījumu. To varētu panākt, jo īpaši, labāk izmantojot informāciju, kas iegūstama no elektroniskajiem maksājumiem par konkrētām profesijām. Paredzams, ka Valsts ieņēmumu neatkarīgās iestādes notiekošā digitālā pārkārtošanās veicinās minētā mērķa sasniegšanu. Tomēr ir svarīgi, lai iestādes darbības autonomija pārvaldīt un attīstīt savus cilvēkresursus un IT infrastruktūru tiktu vēl vairāk palielināta, ņemot vērā pašreizējās problēmas nodokļu sistēmās visā pasaulē.

- (29) Grieķija ir turpinājusi veikt pasākumus, lai modernizētu valsts pārvaldi, bet tās vispārējais sniegums joprojām ir samērā vājš. Pēc ievērojamām korekcijām, kas tika veiktas pēc 2010. gada, valsts pārvaldes lielums un izmaksas kopumā ir pieskaņotas Savienības vidējam rādītājam. Grieķijas algu izdevumi 2022. gadā saglabājās stabili 10,8 % apmērā no IKP, kas ir nedaudz virs Savienības vidējā rādītāja (10,2 % no IKP). Lai saglabātu minētos ieguvumus, būs svarīgi nodrošināt, ka tiek turpināta vienotas algu sistēmas piemērošana un vienlaikus saglabāts pašreizējais darbinieku līmenis, turpinot piemērot noteikumu "viens pieņemts – viens atcelts" attiecībā uz pastāvīgajiem darbiniekiem un 2022. gadā ieviesto maksimālo apjomu pagaidu darbiniekiem. Atvērēšanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot valsts pārvaldes efektivitāti, īpašu uzmanību pievēršot tās digitālo pakalpojumu uzlabošanai. Tajā pašā laikā augsta līmeņa darbinieku piesaistīšana un saglabāšana joprojām ir problēma. To varētu risināt strukturāli, izmantojot īpašas/papildu algu sistēmas konkrētām funkcijām vai struktūrām, kā arī skaidri definētu pabalstu sistēmu, kas ieviesta kā jaunās cilvēkresursu pārvaldības sistēmas neatņemama sastāvdaļa, un vienlaikus nodrošinot vienotas algu sistēmas integritāti un algu izdevumu kopējo apmēru.

- (30) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana līdz šim ir noritējusi labi. Turpmāk būs svarīgi saglabāt īstenošanas tempu. Grieķija iesniedza trīs maksājuma pieprasījumus ¹⁶ par neatmaksājamu finansiālo atbalstu un divus maksājuma pieprasījumus par aizdevuma atbalstu, kas atbilst plāna 85 atskaites punktiem un mērķrādītājiem. Līdz šim Grieķija ir saņēmusi kopējo izmaksu 7126 miljonu EUR apmērā ¹⁷. Grieķija 2023. gada 29. martā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14. panta 6. punktu pauda nodomu no mehānisma pieprasīt papildu aizdevuma atbalstu 5000 miljonu EUR apmērā. Grieķija ir stabili sākusi īstenot savu plānu un ir izveidojusi pārvaldības un kontroles sistēmu, lai uzraudzītu un koordinētu reformu un investīciju savlaicīgu pabeigšanu. Ņemot vērā ievērojamo skaitu minēto reformu un investīciju, ko plānots īstenot, būs svarīgi, turpinot iesākto, saglabāt un pastiprināt minētos centienus, jo īpaši tāpēc, ka vairāku no tām pabeigšanai būs vajadzīgs savlaicīgs progress dažādos sagatavošanas posmos, tostarp publiskā iepirkuma procedūrās. Plāna turpmāka īstenošana ir atkarīga no izraudzīto īstenošanas struktūru, tajā skaitā reģionālās un vietējās administrācijas, administratīvās un īstenošanas spējas. Jaunās *REPowerEU* nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Grieķijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus minētā plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

¹⁶ Grieķija trešo dotāciju maksājuma pieprasījumu iesniedza 2023. gada 16. maijā, un Komisija turpina to novērtēšanu.

¹⁷ Dotācijām izmaksātā summa par neatmaksājamu finansiālo atbalstu (izņemot priekšfinansējumu) ir 3436 miljoni EUR, un izmaksātā summa par aizdevumu atbalstu (izņemot priekšfinansējumu) ir 3690 miljoni EUR.

- (31) Komisija visus Grieķijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai un līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Grieķijā.
- (32) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjaudājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā un kohēzijas politikas programmās, Grieķijā ir vairāki papildu problēmjaudājumi, kas saistīti ar veselības aprūpi un ilgstošo aprūpi, kadastrālo kartēšanu, enerģētikas politiku un zaļo pārkārtošanos.
- (33) Publiskie veselības aprūpes izdevumi ir zemāki par Savienības vidējo rādītāju, savukārt pacientu personīgie maksājumi attiecībā pret IKP Grieķijā ir otrie lielākie Savienībā. Veselības aprūpes sistēma joprojām ir vērsta uz slimnīcām, un ārstnieciskās aprūpes izdevumi ir vērsti uz hospitalizāciju. Turklāt Grieķija ierindojas pirmajā vietā starp visām dalībvalstīm par zālēm veikto publisko izdevumu ziņā attiecībā pret IKP. Publiskie izdevumi par ilgtermiņa un profilaktisko aprūpi ir ievērojami zemāki par Savienības vidējo rādītāju, un nav visaptverošas valsts stratēģijas ilgtermiņa aprūpes jomā. Lai to novērstu, Grieķija ievieš nesen pieņemto primārās veselības aprūpes sistēmu, kuras mērķis ir mazināt atkarību no stacionārās aprūpes un palielināt veselības aprūpes preču un pakalpojumu pieejamības efektivitāti. Primārās veselības aprūpes reformas pilnīgu īstenošanu kavē ģimenes ārstu nepietiekamība. Ģimenes ārstu skaits nav pietiekams, lai aptvertu visus iedzīvotājus. Būs vajadzīgs pietiekams aptvērums, lai pilnībā ieviestu efektīvu un visaptverošu sistēmu, kuras pamatā ir likums par ģimenes ārstu nosūtījumu izsniegšanu un kuras ieviešana sāksies 2023. gada 1. septembrī. Tālab, lai iedzīvotājiem nodrošinātu pienācīgu un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei, izšķiroša nozīme būs lielākiem stimuliem palielināt ģimenes ārstu skaitu, kas ļautu panākt iedzīvotāju pilnīgu aptvērumu, kā arī visu iedzīvotāju reģistrēšanai.

- (34) Valsts kadastra izveides pabeigšana – ilglaicīgs projekts – papildus uzlabos Grieķijas uzņēmējdarbības vidi. Līdz 2023. gada maija beigām bija pabeigta kadastrālā kartēšana 72 % apmērā un bija apkopotas un pašlaik tiek apstrādātas īpašumtiesības vēl 25 % apmērā. Paredzams, ka apkopoto tiesību apstrāde tiks pabeigta līdz 2023. gada beigām un tādējādi kadastra izveide tiktu pabeigta līdz gada beigām. Pārejot uz jauno Grieķijas kadastra aģentūru, ir atvērti un darbojas 12 kadastrālie biroji un 49 filiāles. Grieķijas kadastra aģentūra plāno pilnībā digitalizēt pakalpojumus iedzīvotājiem, un mehānisms sniedz atbalstu visu to īpašumtiesību reģistrācijas un aktu digitalizācijai, kas pašlaik reģistrētas uz papīra.
- (35) Lai gan Grieķija ir īstenojusi centienus arī saistībā ar enerģētikas krīzi, Grieķija joprojām ir ļoti atkarīga no fosilām degvielām, un 2021. gadā nafta un gāze veidoja attiecīgi 52 % un 24 % no tās energoresursu struktūras. Lai paātrinātu dekarbonizācijas centienus, varētu turpināt īstenot vairākus pasākumus, kas balstās ne tikai uz investīcijām un reformām, kuras ir daļa no Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna. Grieķija varētu paātrināt atjaunīgās enerģijas plašāku izmantošanu, izveidojot un pilnveidojot tiesisko regulējumu, lai veicinātu atjaunīgā ūdeņraža infrastruktūras un atkrastes vēja enerģijas attīstīšanu. Ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai paātrinātu normatīvā regulējuma izstrādi attiecībā uz biometānu un pieejamo ilgtspējīga biometāna potenciālu pārveidotu faktiskajā ražošanas jaudā nolūkā kompensēt dabasgāzes importu.

- (36) Tā kā tiek integrēts vairāk atjaunīgo energoresursu, būtiska nozīme būs turpmākām investīcijām uzkrāšanas un tīkla jaudas palielināšanā, lai nodrošinātu elektrotīkla līdzsvaru. Kopīgas atlīdzības shēmas un aiz skaitītāja esošu sistēmu veicināšana varētu būt svarīgi instrumenti, lai veicinātu savlaicīgu un dzīvotspējīgu uzkrāšanas jaudas palielināšanu. Lai izvairītos no atjaunīgo energoresursu samazināšanas, varētu attīstīt papildu elektroenerģijas starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm. Attiecībā uz atjaunīgo energoresursu turpmāku izmantošanu būs svarīgi pilnībā īstenot 2022. gadā pieņemto jauno tiesisko regulējumu, kas vienkāršo un paātrina licencēšanas procesu atjaunīgo energoresursu un uzkrāšanas projektiem. Turklāt pašpatēriņa shēmu veicināšana, tostarp, paplašinot atbalstu ar akumulatoriem aprīkotu saules fotoelementu sistēmu uzstādīšanai, un energokopienas varētu palīdzēt uzlabot atjaunīgo energoresursu izmantošanas pieņemamību sabiedrībā.
- (37) Grieķija varētu arī paplašināt esošo energotaupības pasākumu tvērumu un vērīenīgumu un samazināt augsto enerģētiskās nabadzības līmeni. Dabāsgāzes patēriņš Grieķijā laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam samazinājās par 22 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējos piecos gados, pārsniedzot samazinājuma mērķrādītāju 15 %, kas noteikts Padomes Regulā (ES) 2022/1369 ¹⁸. Grieķija varētu turpināt centienus uz laiku samazināt gāzes pieprasījumu līdz 2024. gada 31. martam saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2023/706 ¹⁹.
- (38) Ieviešot jaunus finanšu instrumentus, piemēram, energoefektivitātes izsoles, varētu efektīvāk izmantot esošās renovācijas atbalsta programmas enerģētiski nabadzīgām mājāsaimniecībām. Grieķijas viedo skaitītāju īpatsvars ievērojami atpaliek no Savienības vidējā rādītāja (3 % salīdzinājumā ar 54 %, 2021. gada skaitļi), un to varētu palielināt, jo tādējādi patērētājiem ir iespējams aktīvi piedalīties tirgū un tiek atbalstīta pieprasījuma reakcija. Turklāt tādām konkrētām nozarēm kā transports un ūdensapgāde ir ievērojamas iespējas ietaupīt enerģiju, jo tās joprojām ir ļoti atkarīgas no naftas.

¹⁸ Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

¹⁹ Padomes Regula (ES) 2023/706 (2023. gada 30. marts), ar ko groza Regulu (ES) 2022/1369 attiecībā uz pieprasījuma samazināšanas perioda pagarināšanu gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem un ziņošanas par to īstenošanu un īstenošanas uzraudzības stiprināšanu (OV L 93, 31.3.2023., 1. lpp.).

- (39) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un mācību sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, minētajiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. Grieķijā zaļo prasmju nepietiekamība pašlaik ir visizteiktākā būvniecības nozarē, kas ir ļoti svarīga zaļās pārkārtošanās procesam un konkrētām tehniskām profesijām. Visbeidzot, joprojām ir iespējams veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu jauniešu un sieviešu nodarbināmību. Valsts nodarbinātības dienestu administratīvo spēju palielināšana, vienlaikus paplašinot individualizētās pieejas izmantošanu attiecībā uz darba meklētājiem, var uzlabot minēto grupu nodarbinātības rezultātus un atbalstīt vienmērīgu un taisnīgu pāreju.
- (40) Padome ir izskatījusi 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ²⁰ ir atspoguļots 1. ieteikumā.

²⁰ Atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.

- (41) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp, izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai
- i) 2023. gadā saglabātu parāda atmaksājamību un atturētos no kopējā pieprasījuma visaptverošas stimulēšanas, veidotu labāk mērķorientētus fiskālos pasākumus augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai un apsvērtu piemērotus veidus, kā samazināt atbalstu, mazinoties enerģijas cenu radītajam spiedienam; ii) uzturētu augstu publisko investīciju līmeni un veicinātu privātās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam;
 - iii) atbalstītu algu attīstību tādā veidā, lai mazinātu pirkjspējas zudumu, vienlaikus ierobežojot otreizējo ietekmi uz inflāciju, turpinātu uzlabot aktīva darba tirgus politiku un novērstu prasmju trūkumu; iv) uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un nodrošinātu, ka enerģijas atbalsts uzņēmumiem ir izmaksu ziņā efektīvs, īslaicīgs un orientēts uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un ka tas saglabā stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai; un v) saglabātu makrofinansiālo stabilitāti un uzraudzītu riskus, vienlaikus turpinot darbu pie banku savienības izveides pabeigšanas. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Grieķijai palīdzēs īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstīto pirmo, otro, trešo, ceturto un piekto ieteikumu.
- (42) Padome ir izskatījusi 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un novērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti
- 1. ieteikumā. 1. ieteikumā minētā politika palīdz novērst neaizsargātību, kas saistīta ar valdības parādu, ārējo pozīciju un ienākumus nenesošiem aizdevumiem. 2. ieteikums palīdz īstenot 1. ieteikumu. 1. ieteikumā minētā politika palīdz gan novērst nelīdzsvarotību, gan īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstītos ieteikumus atbilstoši 41. apsvērumam,

AR ŠO IESAKA Grieķijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Cik drīz vien iespējams, 2023. un 2024. gadā izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus, saistītos ietaupījumus izmantojot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Ja atkal pieaugošu enerģijas cenu dēļ ir nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai ja esošie pasākumi ir jāturpina, nodrošināt, ka šādi atbalsta pasākumi ir orientēti uz neaizsargātu māsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un ka tie saglabā stimulus enerģijas taupīšanai.

Nodrošināt piesardzīgu fiskālo politiku, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu nominālo pieaugumu 2024. gadā līdz ne vairāk kā 2,6 % ²¹.

Saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt īstenot vidēja termiņa fiskālo stratēģiju pakāpeniskai un ilgtspējīgai konsolidācijai apvienojumā ar tādām investīcijām un reformām, kas veicina lielāku ilgtspējīgu izaugsmi, lai panāktu piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Pamatojoties uz atveseļošanas un noturības plāna ietvaros veiktajām reformām, uzlabot nodokļu sistēmas radītu investīcijām labvēlīgu vidi, ieviešot plašāku iepriekšēju nodokļu nolēmumu sistēmu, palielināt nodokļu bāzi, tostarp, pārskatot pašreizējo nodokļu struktūru pašnodarbinātām personām, un stiprināt nodokļu saistību izpildi, paplašinot elektronisko maksājumu izmantošanu. Saglabāt un palielināt nodokļu iestādes darbības autonomiju. Nodrošināt valsts pārvaldes efektivitāti, vienlaikus nodrošinot, ka tā var piesaistīt vajadzīgās prasmes, un saglabājot saskanību ar vienoto algu sistēmu. Turpināt ienākumus nenesošo aizdevumu samazināšanu un turpināt sekundārā ienākumus nenesošo aizdevumu tirgus darbības uzlabošanu.

²¹ Tiek lēsts, ka tas atbilstu ikgadējam strukturālās budžeta bilances uzlabojumam vismaz 0,3 % apmērā no IKP 2024. gadā, kā aprakstīts 24. apsvērumā.

2. Saglabāt impulsu atveseļošanas un noturības plāna stabilai īstenošanai un ātri pabeigt *REPowerEU* nodaļas izstrādi, lai strauji sāktu tās īstenošanu. Nodrošināt turpmāku pietiekamu administratīvo spēju, ņemot vērā plāna apjomu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.
3. Lai nodrošinātu pienācīgu un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei, pabeigt primārās veselības aprūpes sistēmas ieviešanu un pieņemt lielākus stimulus, lai uzņemtu pietiekamu skaitu ģimenes ārstu nolūkā panākt pilnīgu iedzīvotāju aptvērumu un iedzīvotāju reģistrāciju. Pabeigt kadastrālo reformu, pabeidzot kadastrālo kartēšanu un izmantojot Grieķijas kadastra aģentūras izveidi un darbību.
4. Samazināt atkarību no fosilajām degvielām un vēl vairāk paātrināt energoapgādes maršrutu dažādošanu. Vēl vairāk paplašināt atjaunīgās enerģijas izmantošanu, pabeidzot un īstenojot jauno tiesisko regulējumu licencēšanas procesam un atkrastes vējparkiem, palielinot elektroenerģijas tīklu un uzkrāšanas jaudu, veicinot decentralizētu atjaunīgās enerģijas ražošanu, ieviešot tiesisko regulējumu atjaunīgā ūdeņraža un biometāna ražošanai. Pastiprināt energoefektivitāti uzlabojošu pasākumu īstenošanu, tostarp mērķorientētus pasākumus enerģētiski nabadzīgām māsaimniecībām un viedo skaitītāju uzstādīšanu, kā arī politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt prasmes un kompetences, kas vajadzīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai. Atbalstīt transporta nozares dekarbonizāciju, jo īpaši, veicinot elektrotransportlīdzekļus.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*